

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

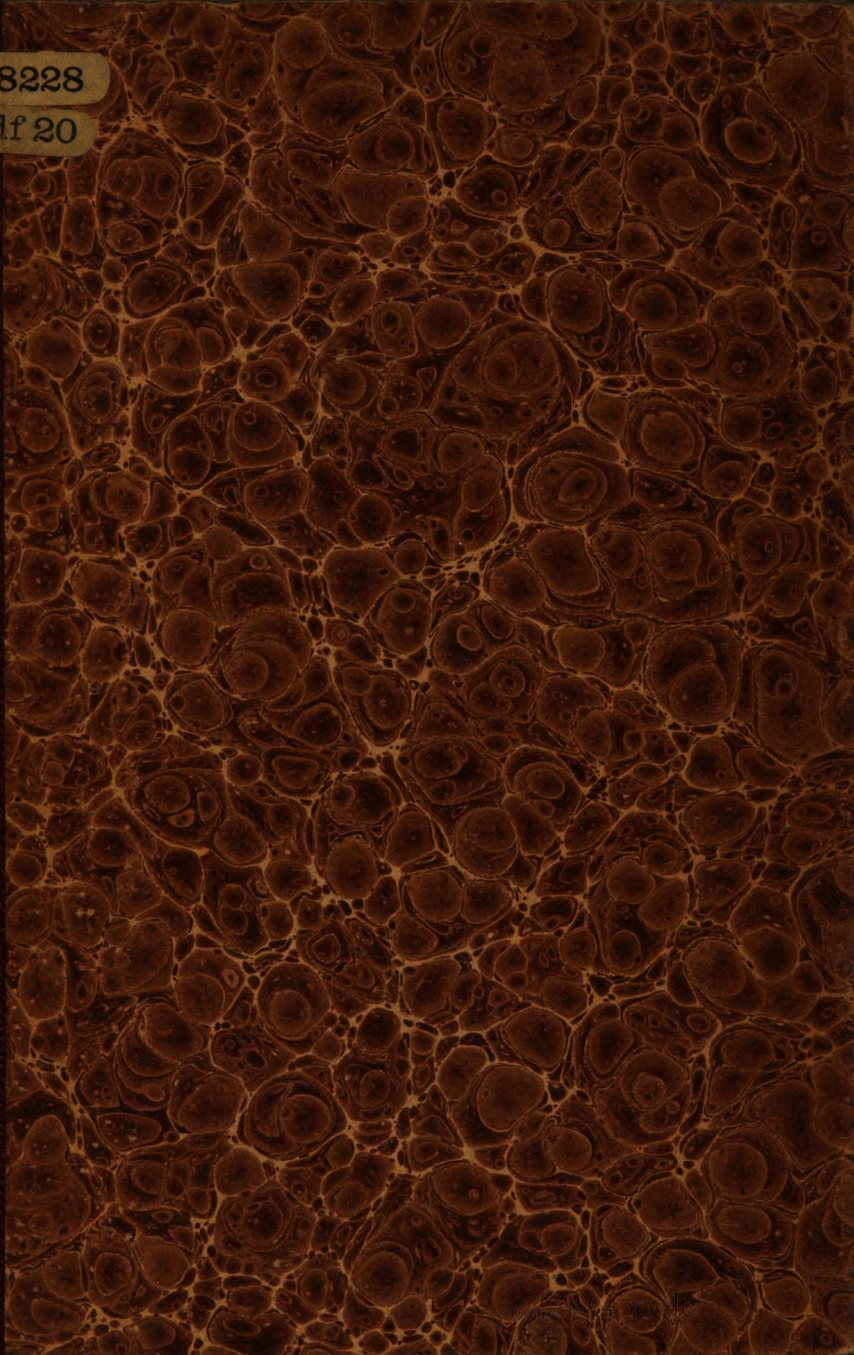
- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

08228

df 20

1638. DD 08228. df 20.

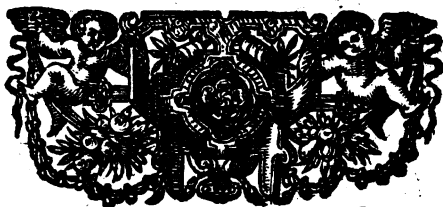
CONSIDERATIEN

ALS

Dat de Negotie op BRASIL
behoort open gestelt te worden,
onder Articulen hier na beschreven,

DOOR

Io^r. H. Gr. Gron.

Ghedrukt in 't laer ons Heeren 1638.

After received and returned in November 1851

CONSIDERATIEN

Als dat de Negotie op Brasil
behoort open gestelt te worden, on der
Articulen hier na beschreven.

De Wet der Montepien spreekt :
Salus Populi suprema lex esto.

De hoogste Wet / rakende Brasil/
behoort te wesen de Eere Godts / ende de
welstandt der Participanten.

Dien volghens :

So moet tot dienste der Participanten beboerdert wor-
den dese beyde pointen / te weten /

} Negotie.
} Populatie.

Belanghende de Negotie.

Deselbe leert de erbaretheit niet te kunnen uptge-
hoert worden by de Gewinthebbers alleen / upt oorzake
van te

1. Grote moeyte ende fastighen.
2. Clepue macht ende vermoghen.
3. Groot bedrog der Dienaren in Brasil
ende elders.

Het eerste point sullen de Bewindthebbers van Amsterdam alle moeten bekennen ende klagghen/ volghens het
 10023 / *Pluribus intentus minor est ad singula sensus: Et qui trop
 embrasse peu estraint.*

Het tweede point is notoir / want waerom heeft men
 moeten verhoogghen/ waerom heeft men de bupten-luyden
 in de Negotie moeten inlaten ?

Het derde leert ons leyder de droevighe exempelen in
 Brasil ghepleghet.

*Ergo de Negotie niet behoorigh aen de Bewindthebbers
 alleen.*

Item/ oock niet aen de bupten-luyden/ ofte aen peder
 een der niet Participanten zijnde / sonder Condi-
 tien hier na verhaelt.

1. Want der selber ooghemerck (als mercenarij of
 hupplingh) niet so seer is die welbaert van de Compagnie/
 als wel die welbaert ende 't soecken van gtoote profy-
 ten.

2. Sp hebben 't peert oock niet ghecocht ende gesadelt/
 daerom onwilligh dat sp het sullen rijden/ ende d' eigenaer
 te boete gaen. *Intelligentibus pauca sufficiunt: A un bon enten-
 deur, il ne faut qu'un demy parole.*

3. Dat hier doo? Spaengiaerden/ Portugesen in Por-
 tugal / Item die van Antwerpen ende andere onse Wpân-
 den / sullen van der Compagnien Privilegien gauderen/
 ende daer teghen die recognitien/ etc. op alle manieren
 frauderen/ oock de Portugesen in Brasil tegen ons anime-
 ren/ om aen haer de Supcheren te willen verkoopen/ ende
 aen ons te wepgheren.

4. Dat door hare meene die profyten van ons ende ter contrarie aen haer ghediberteert die actien gheannulleert / ende die upt-deelinghen gheimpedieert sullen worden.

5. Om dese ende meer andere rebenen / in die beductionen van Tegen breeder verhaelt / is niet gheraden dat die Negotie op Basil voor peder een open ghestelt wierde simpellicken / maer wel met conditie.

Maer wel aen de Compagnie ende aen de Participanten.

1. Want aen den selven alleene het Octrop is ghegheben.

2. Want volghens 't oude spreekwoort / soo behoort men gheen hulpe te roepen tot 't ghene men selfs kan verichten. Atqui, die Participanten zijn tot de Negotie selfs machtigh ghenoech. Ergo.

Minor probatur, als dat de Participanten machtigh ghenoech zijn.

Want kommen de Participanten op een slecht versoek het derde van de Capitalen verhoogt / ende 25 a 30 Connen Gouts in contant fourneren / dewelcke Contanten nu meest al gheconsumeert zijn / niet wetende of spjets meerder als een bloot rentje sullen weder hebben: Wat sullen deselve niet opbrenghen in Contanten ende Crediten / behouwen door twee Groote profyten upt de Negotie. rebenen / als door Groote bevestinge van de Compagnie.

Ten minsten dient het also versocht / al eer men aen de begeerliche parthyen des goeden Saboths Thupn overdraecht / dewelcke hem in aen de 200 Connen Gouts gekost heeft.

3. Dit alsoo ghestelt zijnde / soo soude peder Participant / als een goede Puff vader / overdenken wat tot een familie noodigh ware / ende overbloedigh (tot die minsters inclusys) oversenden.

Maer omme hier te comen tot conditionele uytspittinge van de kuyten-lipden / ende tot meesten boozdeel van de Participanten /

So dient een ordy te bestellen by raminge / alse volght:

1. **D**at gheen Bewindthebber / directe ofte indirecte / volgens syn beswozen Octrop / in particulier soude op Basil ofte elders moghen negotieren / ofte tot syn eyghen boozdeel negotieren laten / op pene van confiscatie van sodanighe Goederen / ende arbitrale correctie van meynedigh.

2. Soo soude de Compagnie negotieren in sodanighe Waren / daer in die minste lequaasje ende fraude ghepleget koste worden / als in Yser / Staal / koper / Meel / Timmer ende dierghelycke groote Waren / als Peck / Teer / Hout / Amunitione / etc.

3. De resterende Waren souden blijven onder de Participanten / om redene dat deselve booz hare particuliere trouwe Dienaers ende Verwanten / ghenauwer op de lequaasje ende frauden kunnen letten / ende (ghedaen zijnde) te beter te doen repareren.

4. Tot verlichtinghe van de Bewindthebberen / dewelcke op groote saken van 't Goubernement in 't generael wercke ghenoechgh vinden.

So souden drie Boecken / ende so noodigh drie Clercken in peder Camer gheordonneert worden.

In het eerste soude ghestelt worden die Namen met de Capitalen van peder Participant / van die oude Actien / tot dat deselve de nieuwe Actien ghelyck waren / ende des selver Transporten t'elkens worden overgheteekent.

In het tweede soude na ghedane affiren ende publicatie in gheteekent worden / die Namen ende die Summa van peder Participant / dewelcke gherefolveert ware te negotieren.

In het derde soude gheteekent worden die Namen ende die sommen van peder Participant / die niet genegen waer te negotieren / met oock die overtepekeningh / aen wie hy syn recht wilde overdragen.

Item / die drie Clercken souden hy keurten der Negotianten Capitalen confereren teghen de Boecken van de betaelde recognitie / omme te sien ofte oock pemandt min ofte meerder hadde ghenogdreeft / ofte oock de recognitie minder betaelt als hy hadt laten intrekenen.

Ende op dat dit niet meerder authoziteyt mochte geschieden / soo soude de President van de Hoofst-participanten / met twee andere Hoofst-participanten / alle daghe een wyze die visie van de hooftz Boecken doen.

Hier toe moeste oock eenige Hoofst-regels bevaent worden / daer mede dat de eene de andere niet verhoedere ofte upstote / in 't al te hoogh te negotieren.

1. Dat niemant soude mogen negotieren / ofte hy moeste ten minsten twee of drie dupsent Gildens participeren hooft syn hooft / sonder pemandt anders daer ondet directelich ofte indirectelich laten negotieren / op pene van confiscatie.

2. Dat niemandt hoogher mocht negotieren als booz dubbel/soo veel als sijn Capitael waerbijh ware/ op pene van confiscatie van 't oberighe.

3. So herre nochtans pemandt hoogher wilde negotieren/so sal den selven upt het derde Boeck worden aentwingsinghe ghebaen aen sodane personen/ dewelcke de Negotie hadden afgheseght / van den welcken die Negotiant / 't zy by koop ofte by leeninghe/ of tegen acht par Cento/so veel Capitael sal moghen lichten / als het hem belieft / ende negotieren ter somma van dien/als boven is verhaelt. Dese rente heeft hy met redene niet te wepgheren / want al-eer die rente verbalt/soo konde hy retour hebben/ende also den Transportant met sijn eyghen betalen / waer teghens den Transportant soo menighe jaren sijn renten heeft ghemist. Item / oock onbillick dat de Negotiant al het boordeel sal strijcken / ende een arme Weduwe of andere sullen toekijcken: Daerbenessens wat is dese renten teghens sodane groote excessive kosten/dewelcke die vryrige Negotianten aentwenden/om te komen tot hare intentie/hoewel sy sulcx doen tot laste van de Compagnie / daer van sy in foro poli reddenen gheben sullen.

Dit also (met het ghene 'twelck daer by ten besten ghevoeght kan worden) in 't train ghebracht zijnde/soo dient aenghemercht wat booz merckelijcke brachten hier upt souden volghen.

1. Die Actien souden ghesladijch in hoogen prijs blijen enderijfen.

Die wel zaepde ende groote Capitalen hadde / die soude oock (ghelyck het reden zyn) wel maepen / verghestaelt dat wilde een buyten man mede maepen / hy moeste nock mede wel zaepen/dat is/Actien coopen: Item/leenen of verrenten; ende wilde hy mede spelen / hy moeste mede gelt opsetten/gelyck sulchs selfs onder de hende woort ghevermeert.

Also dat doch de Portugesen in Brasil (begheerigh omme mede te negotieren) soude doo? Portugesen hare vrienden alhier / tot Amsterdam ende elders / mede Actien aen sich sien te becomen / ende alsoo doo? bandt van winst / het welvaren van de Compagnie promoberen / in plaetse van nu te rugneren.

4. De Compagnie soude in ghestadighe groote credit blijven / waer doo? de Bewindthebbers bezigt werden van d'interpositie harer credit. Item / het Landt ende hare Hoogh-Mogh. bezigt van het dzebighe versoeken van Subsidien.

5. vele Wednwen ende Weesen / die nu suchten / soude haer hebben te verblijden / ja wie kan verhalen alle de schoone consequentien.

Ende dus verre van de Negotie.

Volgt nu het tweede point, namelijk, de
Populatie in Brasil.

Hier dient ghelet / die inconsideratis der ghener die daer sustineren / dat doo? generale open-stellinghe van de Negotie / oock de populatie soude moeten volghen.

Eben ofte het conjunctelijck ende aen malcander verbonden? Negotie ende Populatie / Coopman ende Bouman / Aerdtwerck ende Zeebaert : Sed toto coelo errant; want hare Commisfen ofte Dienaers ghenoech te doen hebben hare Waren te verhandelen / ende dat gedaen hebbende / weder na hups te keeren / latende den Acker den Acker blijven.

Maer wil men Populatie aenrichten / laet ons volghen de Leere der Romeynen / die haer Colonien meest hebben gheplantet door Privilegia & Immunitates.

1. Door Privilegien / te weten / datmen pmandt acht ofte thien jaren by late soo veel Landts als hy kan beareyden / soo wel aen vermoghene als onvermoghene Luyden.

2. Door Vrijgheden ofte Immuniteten / datmen in Brasil van de woofz personen geen Chienden / geen schattingh tot seker jaren afneemt.

3. Na soo noodigh / dat aen een mans-persoon onder 50 jaren / ende een vrouws-persoon onder 40 jaren (tot generatis weghen ouderdom noch bequaem) de eerste twee jaren des weechs een Rijckdaelder betaelt werde / daer mede sy (in 't Landt komende / ende niet hebbende omme aen te tassen) ghelijckewel soderlyck konden leven / bet tot de culture van haer Landt.

4. Dit soude de rijcke luyden aenpozen / omme Inge-nios te setten / hebbende soodane gheprivilegeerde personen.

5. De kobengheschreben Rijckdaelder etc. soude men weder gset maken.

1. Wt de Chienden ende Impositien van de gene die nu alreede in 't Landt woenen.

2. Na omme-komst van de twee jaren soude men van woest Landt / byuchten woof gelt konnen koopen met winst / daer nu niet van komt.

3. Na omme-komst van die acht jaren / hadde men Chiende / Impositien / etc.

4. Item /

7. Item / so konde men sodane personen vertrouwen /
ende oer sulchs dubbelt weder inhalen aen de Soldaten /
die minder behoorden te hebben / etc.

Et hæc ita dicta sufficient ex propositionibus dubitandi, delibe-
randi, & decidendi, sumptis argumentis, ex dogmate Ciceronis, ab
utili, honesto & necessario, (& nos possumus addere) ex æquitate,
pietate, & justitia.

Nootwendigh Appendix.

O 't voorgeende komen in consideratie twee noodt-
wendighe poincten / als dat wel licht daer upt soude
volghen dese { 1. Monopolie.
twee schade- { 2. Verberf ende onderganch van eenighe
lycke Posten { Camers ende Participanten.

Om het welcke te voorgecomen / soude moeten worden ge-
observeert deselbe ordze in 't negotieren / als in de respecti-
ve Cameren wordt ghedaen in 't equipperen.

Te weten / dat in de Camer van vier Connen Gouts / die
Negotianten niet hooger mochten negotieren al-eer de
Camers van twee ofte een Conne Gouts / haer in Negotie
ghelyck ware: Waer dooz grage Negotianten gebroegen
souden worden die bupten Camers om Privilegien van
Actien mede aen te soecken / waer dooz alle Camers in
æquilibrium ende in ghelycke schale ghestelt souden worden /
ghelyck in een rebelycke Compagnie sulchs behoort / daer
anders een Participant in de eene Camer (moghende op
syn Capitael negotieren soo hooghe als hy wilde) soude
die Negotianten ende die Capitalen van andere Cameren /
lichtelick verhanghen ende upthladden / dooz dien aldaer
niet sodane bequame handel vallen konde / waer upt gheen
ghelycke / maer wel een Leonina societas soude volghen.

08228

8

Handwritten signature or mark

df 20

